

Wstęp

Sposób zarządzania administracją publiczną i dostarczania usług publicznych podlega dynamicznym zmianom. Przejawem tego jest wprowadzanie do sektora publicznego coraz większej liczby narzędzi partycypacji społecznej. Jednym z nich jest fundusz sołecki, który w ciągu ostatnich lat z powodzeniem został wprowadzony w większości jednostek pomocniczych gminy. To właśnie dzięki niemu społeczności lokalne zyskały realną możliwość współdecydowania o sposobie wydatkowania środków publicznych, realizacji zadań i podnoszenia jakości życia w swoim najbliższym otoczeniu.

Znajdujemy się obecnie w szczególnym okresie. Kończy się właśnie drugi cykl funkcjonowania funduszy sołeckich – od powołania, realizacji zadań, po zwrot z budżetu państwa. Realizacja w praktyce przepisów ustawy pokazała, jak wiele szans niesie za sobą mądre wykorzystanie tego instrumentu. Jednocześnie ujawniło się wiele problemów. Swoje stanowiska w sprawie funduszu wyraziły wielokrotnie regionalne izby obrachunkowe, wojewodowie, Najwyższa Izba Kontroli, a także badacze zagadnień partycypacji społecznej. Niniejsza książka ma na celu podsumowanie tej debaty, wskazanie sposobów wdrażania funduszu sołeckiego oraz dobrych praktyk, które pojawiły się w wielu gminach.

W rozdziale pierwszym przedstawiono stan prawny i możliwości działania jednostek pomocniczych w gminie. Ich powołanie i funkcjonowanie jest warunkiem koniecznym do utworzenia funduszu sołeckiego.

W rozdziale drugim omówiono zasady gospodarki finansowej sołectw. W tym celu znajdują się tam informacje na temat planowania i wykonywania budżetu, jak również uprawnień do prowadzenia gospodarki budżetowej.

Rozdział trzeci zawiera z kolei istotne aspekty funkcjonowania funduszu sołeckiego. Składają się na nie takie wątki, jak tryb wyrażania zgody na powołanie funduszu, jego wysokość czy wydatkowanie środków.

W rozdziale czwartym czytelnicy znajdą ważne elementy pozaprawne, które wpływają na praktykę funkcjonowania funduszy sołeckich. Przepisy prawne określają bowiem pewne ramy działania, jednak konieczne jest przygotowanie odpowiednich zasobów organizacyjnych oraz planu komunikacji, który ułatwi współpracę administracji lokalnej ze społecznością lokalną.

W kolejnych rozdziałach autorzy przedstawili wzory dokumentów, wyciągi najważniejszych aktów prawnych, jak również wniosków z kontroli NIK, która dotyczyła funkcjonowania funduszy sołeckich.

Wyrażamy nadzieję, że przygotowana publikacja będzie cennym wsparciem dla wszystkich osób, które zajmują się wdrażaniem funduszu sołeckiego. Przygotowując ją, zwracaliśmy dużą uwagę

na to, aby zawarte w niej treści miały bezpośredni związek z praktyką działania administracji publicznej, jak również wymagań stawianych członkom jednostek pomocniczych. W związku z powyższym korzystaliśmy z aktów prawnych stanowiących podstawę funkcjonowania funduszu sołectkiego, ale również orzeczeń, komentarzy, wniosków pokontrolnych i zaleceń wynikających z badań ekspertów.

Życzymy miłej lektury.

Agata Sobolewska

Robert Gawłowski